
Източник: [Европейски парламент](#)

Европейският парламент е единствената наднационална институция, чиито членове се избират демократично чрез всеобщи преки избори. Той представлява народите на държавите-членки. Европейският парламент се избира на всеки пет години и изготвя множество законодателни актове (директиви, регламенти и други), които оказват влияние върху ежедневието на всеки гражданин. Парламентът, заедно със Съвета на министрите създава законите на ЕС. 785-те членове на ЕП от 27-те държави-членки на ЕС приемат законите, които са в компетенциите на Европейския съюз и които имат въздействие върху всекидневния живот на гражданите.

Някои от областите, в които действа Парламента са: защита на околната среда, права на потребителите, равни възможности, подобрене достъпа до знания, митническо сътрудничество, транспорт, борба срещу нелегалната имиграция и свободното движение на работна ръка, капитали, услуги и стоки. Парламентът също активно участва в дебата за бъдещето на Европа

Председателят се избира за две години и половина, т.е. за половин парламентарен мандат, като може да бъде преизбран. Председателят представлява Парламента в неговите външни отношения, както и в отношенията с другите институции на Общността .

Председателят ръководи цялостната дейност на Европейския парламент и неговите органи (Бюро и Председателски съвет), както и разискванията по време на пленарните заседания. В тази си дейност той е подпомаган от 14 заместник-председатели. Дванайсет месечни сесии се състоят в Страсбург и шест допълнителни - в Брюксел.

Председателят следи за спазването на Правилника за дейността на ЕП и в ролята си на арбитър осигурява нормалното протичане на цялостната дейност на институцията и на нейните органи.

Председателят е представител на Парламента по правните въпроси и във външните отношения.

Така например той изразява позиция по всички важни международни въпроси и изказва препоръки относно засилване ролята на Европейския съюз .

При откриването на всяко заседание на Европейския съвет, председателят на Парламента изразява становището и загрижеността на Парламента по определени теми, както и по точките от дневния ред.

След като на второ четене Парламентът гласува бюджета на Европейския съюз, с подписа на председателя бюджетът влиза в действие.

Председателят на ЕП подписва заедно с председателя на Съвета всички законодателни актове, приети съгласно процедурата за съвместно вземане на решения.

Европейският парламент се състои от 785 членове, избрани в 27 държави-членки на Европейския съюз. От 1979 г. членовете се избират чрез всеобщи преки избори за срок от 5 години.

Всяка държава-членка определя своята изборителна система, като прилага общоприетите демократични правила: получаване право на глас на 18-годишна възраст, равенство между жените и мъжете и тайно гласуване.

Следва да се отбележи, че европейските избори вече се характеризират с известен брой общи правила: всеобщо пряко гласуване, пропорционална система и 5-годишен мандат с възможност за преизбиране.

По правило, броят на местата се разпределя пропорционално на населението на всяка страна. Така всяка държава-членка разполага с определен брой места, като максимумът е 99, а минимумът - 5.

Равнопоставеност между мъжете и жените: броят на жените, представени в Парламента, непрекъснато нараства, като в момента приблизително 1/3 от неговите членове са жени.

Членовете на Европейския парламент разделят своето работно време между Брюксел, Страсбург и своя изборителен район. В Брюксел те участват в заседанията на парламентарните комисии, на политическите групи, както и в допълнителните пленарни сесии, а в Страсбург - в дванайсетте месечни сесии. Успоредно с тези основни дейности те, разбира се, трябва да посвещават време и на своя изборителен район.

Членовете на Европейския парламент се обединяват в зависимост от политическата си ориентация, а не по националност.

Членовете на Европейския парламент упражняват своя мандат независимо.

Членовете на Европейския парламент разполагат с все по-големи правомощия и в хода на тяхната работа оказват влияние върху всички области, касаещи всекидневието на гражданите: околна среда, защита на потребителите, транспорт, а също така образование, култура, здравеопазване и др.

Членовете на Европейския парламент понастоящем получават същата заплата, каквато получават народните представители в страната, в която са избрани съответните членове на ЕП. Все пак, през м. септември 2005 г. беше приет Правилник за положението на членовете на Европейския парламент, чрез който ще се изравнят различията в заплатите и ще се постигне прозрачност на възнаграждението на членовете на ЕП. Този правилник ще влезе в сила в началото на следващия парламентарен мандат през 2009 г.

[Указател на депутатите на ЕП](#)

[Списък на парламентарните сътрудници](#)

[Предварително издание на правилник за дейността на Европейския Парламент](#)

Местата на членовете на Европейския парламент в законодателната зала са разпределени по политически групи: членовете на ЕП се обединяват по политически, а не по национален принцип. В момента в Европейския парламент има седем политически групи.

Те осигуряват своята вътрешна организация като избират председател (или двама съпредседатели при някои групи), бюро и секретариат.

В пленарната зала местата на членовете на ЕП се разпределят в зависимост от тяхната политическа принадлежност, считано от ляво на дясно, със съгласието на председателите на групи.

Минималният брой членове за образуване на политическа група е 20, като трябва да са представени най-малко 5 държави-членки. Участието в повече от една политическа група е забранено.

Някои членове не принадлежат към нито една политическа група и заседават като независими.

Преди всяко гласуване на пленарно заседание политическите групи разглеждат докладите на парламентарните комисии и внасят изменения.

Позицията на политическата група се определя след вътрешно съгласуване, но никой член не може да бъде задължен да гласува по даден начин.

Политически групи в Европейския парламент:

[Група на Европейската народна партия \(Християндемократи\) и Европейските демократи](#)

[Група на социалистите в Европейския парламент](#)

[Група на Алианса на либералите и демократите за Европа](#)

[Група на Съюза за Европа на нациите](#)

[Група на Зелените/Европейски свободен алианс](#)

[Конфедеративна група на Европейската обединена левица - Северна зелена левица](#)

[Група Независимост/Демокрация](#)

[Група Идентичност, Традиция, Суверенитет](#)

[Независими членове](#)

С цел подготовка работата на Европейския парламент по време на пленарните сесии, членовете на ЕП се разпределят по постоянни комисии, всяка една от които е специализирана в дадена област. Парламентарните комисии са 20 на брой. Те включват от 25 до 78 члена и имат председател, бюро и секретариат. Техният политически спектър отразява състава на Парламента .

Парламентарните комисии заседават един или два пъти на месец в Брюксел, като техните разисквания са публични.

В парламентарна комисия членовете на ЕП изработват, изменят и гласуват законодателните предложения и докладите по собствена инициатива. Те разглеждат предложенията на Комисията и Съвета и, ако това е необходимо, съставят доклад, който се представя на пленарното заседание. Европейският парламент може да създава също така и подкомисии и временни комисии за разглеждането на специфични въпроси, както и анкетни комисии в рамките на правомощията си на контролен орган.

Председателите на комисии координират тяхната работа в рамките на Съвета на председателите на комисии.

[Списък на парламентарните комисии](#)

Европейския парламент делегациите осъществяват връзката с парламентите на държавите, които не са членки на Европейския парламент. Те играят важна роля за разширяване влиянието на Европа на международната сцена.

Делегациите са 33 на брой. Всяка от тях се състои от около 15 членове на Европейския парламент. Съществуват четири категории делегации:

Междупарламентарни делегации, които имат за цел поддържането на отношения с парламентите на страните извън Европейския съюз, които не са кандидатки за членство.

Съвместни парламентарни комитети, които са във връзка с парламентите на страните-кандидатки за членство в Европейския съюз или с парламентите на асоциираните към Общността държави.

Делегацията на Европейския парламент в Паритетната парламентарна асамблея ЕС-АКТБ, в която участват членове на Европейския парламент и парламентите на страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн.

Делегация на Европейския парламент в Евро-средиземноморската парламентарна асамблея.

Председателите на делегации координират тяхната работа в рамките на Съвета на председателите на делегации.

Председателски съвет

Председателският съвет се състои от председателя на Европейския парламент и председателите на политическите групи.

Той определя организацията на работата на Парламента и всички въпроси, свързани със законодателната програма:

- » График и дневен ред на пленарните заседания
- » Състав на комисиите и делегациите, както и разпределението на правомощията помежду им
- » Законодателна програма.

Председателският съвет играе също така важна роля в отношенията на Европейския парламент с останалите институции на Общността, с трети страни и с организации извън Общността.

Бюро

Бюрото се състои от председателя на Европейския парламент, от 14-те заместник-председатели и от 5-ма квестори с роля на наблюдатели, избирани от Парламента за мандат от две години и половина, който може да бъде подновен.

Председателският съвет ръководи вътрешното функциониране на Парламента, което касае:

- » Предварителния бюджет на Европейския парламент
- » Финансовата и административната организация
- » Секретариата и прилежащите му служби.

Квестори

Квесторите отговарят, според указанията на Бюрото, за административните и финансовите дела, пряко засягащи членовете на ЕП.

Петимата квестори имат консултативна роля в Бюрото. Те се грижат за това, членовете на ЕП да разполагат с необходимата за изпълнението на своя мандат инфраструктура

В своята работа Европейският парламент е подпомаган от Генералния секретариат. Приблизително 5 000 длъжностни лица от всички държави членки на Съюза, назначени с конкурс, работят за Европейския парламент под ръководството на Генералния секретар. Политическите групи имат собствени сътрудници, а членовете на ЕП разполагат с парламентарни сътрудници.

Европейският парламент се отличава от другите международни организации с това, че е поел ангажимент за осигуряване на многоезична работна среда. Европейският парламент работи с всички официални езици на Европейския съюз, т.е. 23 езика от 2007 г., след присъединяването на България и Румъния и след признаването на ирландския език за официален.

Всички документи, разглеждани на пленарно заседание, трябва да бъдат преведени на 21 от тези езици: за ирландския и малтийския език се правят частични изключения и на тези два езика се превеждат само някои документи.

Европейският парламент осигурява също конферентен превод, така че всеки член на ЕП да може да се изразява на родния си език.

Ето защо Парламентът се явява най-големият работодател в света за устни и писмени преводачи. Една трета от неговите служители работят в тази област.

Генералният секретариат е разположен в Люксембург и в Брюксел.

...Европейската комисия

Европейската комисия е изпълнителният орган на Общността и се явява пазител на Договорите. Тя действа в тясно сътрудничество с Европейския парламент.

Комисията предлага, разяснява и защитава законодателни предложения пред парламентарните комисии, като трябва да се съобразява с промените, поискани от Парламента.

Комисията участва във всички пленарни заседания на Парламента и е длъжна да разясни своите политически насоки, когато член на ЕП отправи подобно искане.

Комисията е длъжна да отговори на въпросите за писмен или за устен отговор, отправени от членове на ЕП.

...Съветът на Европейския съюз

Съветът на Европейския съюз, другия законодателен орган на Съюза, се състои от министрите на държавите-членки и участва в работата на Европейския парламент.

Председателството му е на ротационен принцип, като всяка държава-членка е председател на Съвета за срок от 6 месеца.

Съветът на Европейския съюз, представляван от своя председател, може да се намеси във всяко разискване по време на пленарно заседание.

Председателят на Съвета на Европейския съюз представя своята програма на пленарно заседание на Европейския парламент и подема дискусия с членовете на ЕП в началото на всяко председателство.

В края на шестмесечното председателство той прави политическа равностметка пред Европейския парламент.

В рамките на Европейския съвет държавните или правителствените ръководители и председателя на Комисията заседават до четири пъти годишно.

Съветът определя общите политически насоки на Европейския съюз.

След всяка среща на върха на ЕС председателят на Европейския съвет представя на Парламента доклад с резултатите от своята дейност

Последователните реформи на Договорите доведоха до непрекъснато разширяване на правомощията на Европейския парламент спрямо останалите европейски институции. Днес Европейският парламент упражнява законодателната власт съвместно със Съвета, разполага с бюджетни правомощия и осъществява демократичен контрол над всички европейски инстанции.

Европейският парламент дели законодателната власт със Съвета на Европейския съюз. Следователно той разполага с правомощия да приема европейските законодателни актове (директиви, регламенти и други). Той може да одобри, измени или отхвърли съдържанието на европейското законодателство.

Законодателната дейност

На ниво парламентарна комисия даден член на Европейския парламент съставя доклад въз основа на предложение за "законодателен текст", представено от Европейската комисия, която притежава изключителните правомощия за законодателна инициатива. Парламентарната комисия гласува този доклад и при нужда внася в него изменения. След като текстът бъде изменен и гласуван на пленарно заседание, позицията на Парламента се счита за приета. Този процес може да се повтори един или повече пъти, в зависимост от типа на процедурата и от това дали е постигнато или не съгласие със Съвета.

При приемането на законодателните актове съществуват следните процедури: обикновена законодателна процедура (съвместно вземане на решение), при която Парламентът и Съветът са равнопоставени, или специални законодателни процедури, прилагани единствено в определени области, в които Европейският парламент има само консултативна роля.

Следва да се подчертае, че по т. нар. "чувствителни" теми (като например данъчно облагане, промишлена политика, селскостопанска политика и др.), Европейският парламент изразява единствено консултативно становище в рамките на т. нар. "процедура на консултация". В някои случаи, определени в Договора, консултацията е задължителна, тъй като правното основание го налага. Тогава дадено предложение може да придобие силата на закон единствено ако Парламентът е изразил своето становище. В тези случаи Съветът не е упълномощен да взема решения самостоятелно.

Право на политическа инициатива.

Парламентът може да изиска от Комисията да отправи законодателни предложения към Съвета. Той участва на практика в съставянето на нови законодателни текстове, тъй като разглежда годишната работна програма на Комисията и посочва работата по кои актове следва да бъде приоритет.

Процедурата за съвместно вземане на решение е въведена от Договора от Маастрихт (1992 г.), като впоследствие е разширена и опростена от Договора от Амстердам (1999 г.).

Съвместното вземане на решение е обикновената законодателна процедура: тя придава еднаква тежест на решенията на Европейския парламент и на Съвета на ЕС по отношение на редица области (като транспорт, околна среда, защита на потребителите и др.). Две трети от европейското законодателство се приема съвместно от Европейския парламент и Съвета.

Комисията изпраща своето предложение на Парламента и на Съвета.

Те го разглеждат и го подлагат на две последователни четения.

Ако след второто четене не бъде постигнато съгласие, предложението се представя пред Помирителен комитет, съставен от равен брой представители на Съвета и на Парламента.

Представителите на Европейската комисия също присъстват на заседанията на Помирителния комитет и взимат участие в разискванията.

След като Комитетът стигне до споразумение, договореният текст се изпраща до Парламента и до Съвета за трето четене, което им позволява да го приемат като законодателен текст.

За приемането на текста е необходимо постигането на окончателно споразумение между двете институции.

Дори ако на ниво Помирителен комитет е постигнато съгласие по даден общ текст, Парламентът може да отхвърли предложения акт с абсолютно мнозинство.

Бюджетът на Европейския съюз

Самият Европейски съюз не събира данъци. Поради тази причина бюджетът на Европейския съюз се финансира от четири източника на "собствени средства", които държавите-членки предоставят след консултация с Европейския парламент.

Четири източника на "собствени средства" са, както следва:

- » Мита (произтичащи от общата митническа тарифа, която се прилага за търговския обмен с трети страни) - около 10% от приходите
- » Земеделски такси (налагани на вноса на земеделски продукти от страни извън Европейския съюз) - около 1% от приходите
- » Източник на собствени средства, формиран въз основа на ДДС (вноска на държавите-членки в размер на 1% от крайната продажна цена на стоките и услугите, съставляващи хармонизираната потребителска кошница) - около 14% от всички средства
- » "Брутен национален доход" (приносът на всяка държава-членка, изчислен според участието ѝ в БНД на Общността, като максималният процент е 1,27%) - около три четвърти от всички средства.

Приходите и разходите в Бюджета на Европейския съюз трябва задължително да бъдат уравновесени.

Бюджетен орган на Европейския съюз

Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз съставляват заедно бюджетния орган на Европейския съюз, който ежегодно определя приходите и разходите на Съюза. Процедурата по разглеждане и приемане на бюджета тече от м. юни до края на м. декември.

За задължителните разходи (в областта на земеделието или такива, произтичащи от международните споразумения, например), последната дума има Съветът. Парламентът, в тясно сътрудничество със Съвета, взема решения относно т.нар. незадължителни разходи (други разходи).

Европейският парламент и Съветът са задължени да спазват годишния лимит на разходи, установен в многогодишните финансови перспективи.

Приемане

Принципът за ежегодност на бюджета означава, че той се гласува за период от една година (изпълнението на бюджета започва на 1 януари и приключва на 31 декември).

Комисията изготвя предварителен проектобюджет и го предоставя за разглеждане на Съвета на Европейския съюз.

Въз основа на това предложение Съветът изработва проектобюджет, който предава на Парламента за първо четене.

Парламентът изменя проекта в зависимост от политическите приоритети и го връща на Съвета, който може да внесе на свой ред промени, преди да го върне отново на Парламента.

Парламентът приема или отхвърля на второ четене изменения бюджет.

Бюджетът се приема окончателно от председателя на Парламента.

В хода на тази бюджетна процедура Парламентът внася промени и изменения в проектобюджета, предложен от Съвета и Комисията.

Изпълнението на бюджета започва едва след подписването му от председателя на Европейския парламент.

Контрол

Комисията за бюджетен контрол осъществява непрекъснат надзор над разходите на Съюза.

Европейският парламент, по препоръка на Съвета на Европейския съюз, освобождава Комисията от отговорност по изпълнението на бюджета.

Европейският парламент разполага с важни правомощия за контрол върху дейностите на Европейския съюз.

Право на петиция на гражданите

Всички европейски граждани имат правото да представят петиция пред Парламента и да поискат възстановяването на щети, когато това касае полето на действие на Европейския съюз.

Европейският парламент назначава също така омбудсман, който разглежда оплакванията на гражданите срещу институции или органи на общността с цел разрешаване на спора по взаимно съгласие.

Разследвания

Спрямо държавите-членки Европейският парламент разполага с правото да създава анкетни комисии при случаи на нарушения или на недобро приложение на правото на Общността.

Подобна комисия бе създадена по време на кризата, предизвикана от болестта "луда крава", което доведе до създаването на Европейска ветеринарна агенция.

Право на обжалване на Парламента пред Съда на Европейските общности

Искане за обявяване нищожността на законодателен акт, който би накърнил парламентарните прерогативи.

Процедура относно неизпълнение на задълженията по прилагане на европейското законодателство от Комисията или от Съвета на Европейския съюз.

Финансов контрол

Европейският парламент разполага с право на контрол в областта на икономиката и на паричните въпроси.

Председателят, заместник-председателят и членовете на Съвета на директорите на Европейската централна банка трябва да бъдат одобрени от Парламента преди да бъдат назначени от Съвета.

Председателят на ЕЦБ представя годишен отчет на пленарно заседание на Европейския парламент.

Европейският парламент упражнява демократичен контрол над Комисията, като дейността на Съвета също е подложена в известна степен на парламентарен контрол. Председателят на Комисията се посочва от Съвета, който взима решение с мнозинство на гласовете.

Парламентът приема или отхвърля предложения кандидат. Впоследствие, в съгласие с посочения председател, държавите-членки номинират членове на Комисията.

Комисията, в нейната цялост, трябва наново да бъде одобрена от Парламента.

Парламентът разполага с правото да гласува вот на недоверие на Комисията. Това е основно право, с което членовете на Европейския парламент осигуряват демократичния контрол в Европейския съюз. Комисията следователно може да бъде принудена да подаде оставка.

Комисията представя редовно доклади пред Парламента като например:

- » Годишен доклад на Комисията относно функционирането на Общностите

- » Годишен доклад относно прилагането на бюджета

При разглеждането на тези доклади Европейският парламент упражнява своето право на експертно мнение.

Внасянето от членовете на ЕП на въпроси за устен или за писмен отговор от Съвета или Комисията е начин за упражняване на контрол от страна на Европейския парламент.

Парламентът разполага с право на политическа инициатива. Той може да поиска от Комисията да внесе предложение пред Съвета на Европейския съюз.

Парламентът редовно призовава Комисията и Съвета на Европейския съюз да развиват съществуващите политики или да предложат нови такива.

Ротационният председател на Съвета излага своята програма пред Парламента в началото на председателството и в края на своя мандат дава отчет за постигнатите резултати.

Европейският съвет обединява държавните и правителствените глави и заседава не повече от четири пъти на година.

Всяка държава председателства за шест месеца Европейския съвет на ротационен принцип. Европейският съвет дава нужния импулс за развитието на Европейския съюз и определя общите насоки и политически приоритети, като се съобразява с препоръките на Европейския парламент. Всяка среща на върха започва с изявление на Председателя на Европейския парламент, който излага основната позиция на неговата институция по различни въпроси, които ще бъдат обсъдени от държавните и правителствени глави.

След всяка среща на върха, председателят на Европейския съвет представя доклад пред Парламента и подема дискусия с членовете на ЕП.

Външна политика

Съветът на ЕС се обръща за консултация към Европейския парламент по основните аспекти и ориентации на Общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС). От своя страна, Парламентът може да отправи към Съвета въпроси и препоръки.

ОВППС координира външните политики на държавите-членки на Европейския съюз.

Съветът редовно информира ЕП за развитията във външната политика и политиката на сигурност, като Парламентът може да отправи към него въпроси и препоръки.

Чрез своята комисия по външни работи, Европейският парламент поддържа постоянна връзка с Върховния представител на ЕС по въпросите на общата външна политика и политика на сигурност, както и с члена на Европейската комисия, който отговаря за външните отношения.

Парламентът дава своето одобрение при присъединяването на нови държави-членки към Европейския съюз и е консултиран относно международните споразумения като например споразуменията за асоцииране или за търговско сътрудничество между Съюза и трети страни. На 29 октомври 2004 г. министрите на външните работи на държавите-членки подписаха Договора за създаване на конституция за Европа.

Европейската конституция, след нейното влизане в сила, би засилила ролята на Европейския съюз в областта на външната политика.

Глобализация

Европейският парламент способства за това, Европейският съюз да играе съществена роля в процеса на глобализация.

Европейският парламент взема активно участие в дискусиите по темите на глобализацията.

Той следи отблизо преговорите в рамките на Световната търговска организация (СТО).

СТО е международна организация, в рамките на която участващите страни определят правилата в международната търговия.

Европейският парламент дава своето одобрение относно резултатите от преговорите, водени от Европейския съюз в рамките на СТО, като отправя препоръки към Европейската комисия, която е основният преговарящ за Европейския съюз.

Европейският парламент изтъква, че специфичните трудности, с които се сблъскват развиващите се страни трябва да бъдат взети под внимание.

Европейският парламент координира своите инициативи, за да защити по-добре интересите на гражданите в настоящия контекст на глобализация.

Парламентът се обявява за създаването на парламентарна асамблея в рамките на СТО, което ще позволи на гражданите да разберат по-добре механизмите на организацията и нейните решения.

По този начин членовете на ЕП се стремят да увеличат прозрачността в дейността на СТО.

Парламентът набляга на нуждата от наличието на граждански аспект в процеса на глобализация, който да гарантира социалната справедливост и демокрацията по света.

По този начин Европейският парламент е способен да отстоява своите позиции относно икономическите правила в световен мащаб.

Защита правата на човека

Защитата правата на човека по света е основен приоритет за Европейския парламент. Неговата комисия по външни работи се занимава пряко със защитата правата на човека в държавите извън Европейския съюз.

Всяка година Европейският парламент представя доклад относно положението на правата на

човека в трети страни, както и доклад за спазването на правата на човека в самия Европейски съюз.

Европейският парламент е информиран от Съвета за всяко решение относно отмяна на споразумения с дадена страна в името на защитата правата на човека. По този начин Парламентът може да оказва натиск над определени държави с цел освобождаването на политически затворници или присъединяването на тези държави към международните ангажменти в областта на защитата правата на човека.

По време на всяка месечна пленарна сесия в Европейския парламент се състоят дебати във връзка със случаи на нарушаване правата на човека, демокрацията и правовата държава. Парламентът прие серия от резолюции, които осъждат правителствата, нарушаващи правата на човека.

Пленарната зала е своеобразен международен форум, където могат да се изразят позиции и да се привлече вниманието на членовете на Европейския парламент и на гражданите към нарушаването на човешките права в някои държави.

През 1988 г. Европейският парламент учреди наградата "Сахаров" за свобода на мисълта. Тя се връчва всяка година на личност или международна организация, които по подобие на руския ядрен физик Андрей Сахаров, отличен с Нобеловата награда за мир през 1975 г., са радители за правата на човека. През 2004 г. Европейският парламент връчи тази награда на Асоциацията на журналистите в Беларус, която се бори за защита законните права на журналистите и за поощряване независимостта на медиите в страната.

През 2006 г. наградата "Сахаров" бе връчена на Александър Милинкевич, лидер на опозицията в Беларус, правозащитник и борец за демокрация. Александър Милинкевич се явява на президентските избори срещу Александър Лукашенко. Резултатите от тези избори не бяха признати от ЕС и Съединените щати. След като протестира срещу тези резултати, Александър Милинкевич престоява 15 дни в затвора.

Пространство на свобода, сигурност и правосъдие

Европейският съюз създаде пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се спазва Хартата на основните права на Европейския съюз и се зачитат съдебните системи и традициите на всяка държава-членка.

В това пространство държавите-членки могат да провеждат съвместни действия с по-тесен оперативен характер в областите на полицейско и митническо сътрудничество, както и на гражданското и наказателното право.

Съюзът се бори с всяка форма на престъпност (трафик на наркотици, оръжия, крадени автомобили - корупция - сексуална експлоатация на деца - тероризъм и др.), на расизъм и ксенофобия, така че да осигури на всеки гражданин висока степен на сигурност.

Пространството на свобода, сигурност и правосъдие гарантира на гражданите правото да се движат и пребивават свободно на територията на Съюза.

Съюзът упражнява своите правомощия и в областта на сигурността и правосъдието. Парламентът упражнява законодателната власт заедно със Съвета при голяма част от законодателните актове, необходими за създаването на това пространство.

Хартата на основните права на Европейския съюз

Изготвянето на проект на харта бе възложено на Конвент, съставен от представителите на държавните и правителствените глави, от председателя на Комисията, както и от членове на Европейския парламент и на националните парламенти.

Хартата на основните права на Европейския съюз бе провъзгласена от Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз по време на Европейския съвет в Ница на 7 декември 2000 г.

Преамбюлът на Хартата излага решението на държавите-членки да "споделят едно мирно бъдеще, основаващо се на общи ценности" и засвидетелства, че Съюзът е "вдъхновен от културното и духовното наследство на Европа, от което са се развили универсалните ценности на ненакърнимите и неотчуждими права на човешката личност: свобода, демокрация, равенство и принципа на правовата държава".

Хартата на основните права обединява в един текст всички граждански, политически, икономически и социални права на европейските граждани, както и на всяко лице, пребиваващо на европейска територия.

Тези права са представени в шест дяла: достойнство, свобода, равенство, солидарност, гражданство и правосъдие.

Считано от 2001 г., Европейският парламент представя ежегодно доклад, в който се разглежда степента на спазване на правата, изложени в Хартата.

Така например, Парламентът привлече вниманието към факта, че положението на затворниците в някои държави-членки се е влошило, като основната причина за това е пренаселването на затворите. Намерението на Парламента е да изготвя възможно най-полезни доклади, които да доведат до всеобщо осъзнаване на проблемите в държавите-членки.

Включването на основните права в бъдещата Европейска конституция ще означава, че ако тя влезе в сила, европейските институции и държавите-членки ще бъдат правно задължени да ги спазват.

Бюджетът на Парламента финансира работата на институцията, която е със 785 членове и работи с 23 официални работни езика от началото на 2007 година. Бюджетът на Парламента се равнява на един процент от общия бюджет на ЕС или на една пета от общите административни разходи на всички европейски институции.

Бюджетът на Европейския парламент за 2006 г. е 1,32 млрд. евро - 44 на сто от тази сума се отделят за разходи за персонала, най-вече за заплати за 5800 служители, работещи в администрацията и по-малка част - в политическите групи.

Парламентът е демократично избрана институция, включена в законотворческия процес на актове, които са задължителни за всички страни членки. Затова важна част от неговия постоянен, временен и наетия на свободна практика персонал се занимава с писмения и устния превод на заседанията на ЕП. Целта е както евродепутатите, така и гражданите да са информирани.

Например, през 2005 г. са преведени над един милион страници документи.

Около 21 на сто от бюджета на ЕП се отделят за разходи за членовете на ЕП, включващи разноски за пътувания, офиси и лични асистенти.

Разходите за сградите на ЕП възлизат на 9 на сто от бюджета за 2006 г., а по 5 на сто - за информационната дейност и продукти, както и за информационните технологии и телекомуникации. За политическите групи се отделят 4 на сто от бюджета.

Процедурата по съставяне на бюджета на ЕП обикновено започва през февруари с предложение от Генералния секретар за приоритетните цели и необходимите ресурси за следващата година. На тази основа, Бюрото на Парламента приема т.нар. предварителни проекто-прогнози и ги предава на Комисията по бюджетите. Член на тази комисия изготвя доклад, който след това се гласува от комисията. В него се определят приоритетите за работата на Парламента и се включват предложените за бюджета цифри.

На базата на този доклад, обикновено през май, Парламентът одобрява бюджетните прогнози. След това те се включват в Проекта за бюджет на ЕС, който се изменя и одобрява от Парламента на две четения, като второто се провежда през декември.

Index

Chapter 1 : Парламентът	p. 1
Chapter 2 : Председател.....	p. 2
Chapter 3 : Членове на ЕП.....	p. 3
Chapter 4 : Политически групи	p. 4
Chapter 5 : Парламентарни комисии.....	p. 5
Chapter 6 : Делегации.....	p. 6
Chapter 7 : Политически органи.....	p. 7
Chapter 8 : Генерален секретариат	p. 8
Chapter 9 : Парламентът и	p. 9
Chapter 10 : Правомощия и процедури	p. 10
Chapter 11 : Законодателна власт	p. 11
Chapter 12 : Съвместно вземане на решение.....	p. 12
Chapter 13 : Бюджетни правомощия.....	p. 13
Chapter 14 : Право на контрол.....	p. 15
Chapter 15 : Контрол над Комисията и Съвета.....	p. 16
Chapter 16 : Парламентът и Европейският съвет	p. 17
Chapter 17 : Политическа роля	p. 18
Chapter 18 : Бюджетът на Европейския парламент	p. 21
Съдържание	p. 22